

SPIS TREŚCI

Wykaz skrótów	11
Przedmowa	13
Rozdział pierwszy	
Nazwa i przedmiot prawa konstytucyjnego	15
1. Nazwa	15
2. Przedmiot i miejsce prawa konstytucyjnego w systemie prawa	16
Rozdział drugi	
Konstytucja i pozostałe źródła prawa	18
1. Pojęcie konstytucji i jej rodzaje	18
2. Geneza konstytucji pisanej	19
3. Cechy szczególne konstytucji	20
4. Funkcje konstytucji	24
5. Obowiązki konstytucji	25
6. Ustawa konstytucyjna	26
7. Ustawa	27
8. Ratyfikowana umowa międzynarodowa	29
9. Rozporządzenie z mocą ustawy	31
10. Rozporządzenie	33
11. Akty prawa miejscowego	34
12. Akty prawa wewnętrznego	35
13. Zwyczajowe prawo konstytucyjne, zwyczaj konstytucyjny, precedens konstytucyjny	35
Rozdział trzeci	
Symbole i stolica państwa	37
1. Godło	37
2. Barwy	38
3. Hymn	39
4. Stolica	40
Rozdział czwarty	
Zasady ustroju Rzeczypospolitej Polskiej	41
1. Pojęcie zasad ustroju	41
2. Zasada republikańskiej formy rządów	42

3. Zasada demokratycznego państwa prawnego	42
4. Zasada suwerenności narodu	45
5. Zasada przedstawicielstwa (reprezentacji)	45
6. Zasada podziału władzy i równowagi władz	46
7. Zasada systemu rządów parlamentarno-gabinetowych	48
8. Zasada pluralizmu politycznego	49
9. Zasada pomocniczości (subsydiarności)	52
10. Zasada społecznej gospodarki rynkowej	53

Rozdział piąty

Wolności i prawa człowieka i obywatela	55
1. Geneza i pojęcie praw człowieka	55
2. Wolności i prawa	57
3. Podmiot wolności i praw	59
4. Zasady ogólne dotyczące wolności i praw	63
4.1. Zasada godności ludzkiej jako źródła wolności i praw	63
4.2. Zasada wolności	64
4.3. Zasada równości	64
4.4. Zasada proporcjonalności – granice dopuszczalnej ingerencji w sferę praw i wolności	65
5. Katalog konstytucyjnych wolności i praw człowieka i obywatela	67
5.1. Wolności i prawa osobiste	67
5.2. Wolności i prawa polityczne	70
5.3. Wolności i prawa ekonomiczne, socjalne i kulturalne	72
5.4. Środki ochrony wolności i praw	74
6. Konstytucyjne obowiązki jednostki	76

Rozdział szósty

Formy demokracji bezpośredniej	78
1. Pojęcie demokracji bezpośredniej i jej formy	78
2. Referendum i jego rodzaje	79
3. Referendum ogólnokrajowe	80
4. Referendum lokalne	82
5. Inicjatywa ludowa i jej rodzaje	83
6. Obywatelska inicjatywa ustawodawcza	84
7. Inne formy inicjatywy obywatelskiej	85

Rozdział siódmy

System wyborczy do Sejmu i Senatu	86
1. Istota wyborów i ich funkcje	86
2. Pojęcia „system wyborczy” i „prawo wyborcze”	87
3. Zasady prawa wyborczego	87
4. Organizacja wyborów do Sejmu i do Senatu	90
5. Zgłaszanie list kandydatów w wyborach do Sejmu i kandydatów w wyborach do Senatu	94
6. Kampania wyborcza	95

7. Głosowanie oraz ustalenie wyników głosowania i wyborów	98
8. Stwierdzenie ważności wyborów	100
9. Wygaśnięcie mandatu i uzupełnienie składu Sejmu i Senatu	101
Rozdział ósmy	
Sejm i Senat	102
1. Pozycja ustrojowa	102
2. Kadencja Sejmu i Senatu	102
3. Status prawny posła i senatora	103
4. Podstawowe uprawnienia i obowiązki posłów i senatorów	107
5. Podstawowe zasady funkcjonowania Sejmu i Senatu	109
6. Organizacja wewnętrzna Sejmu i Senatu	111
7. Kompetencje parlamentu	115
8. Funkcja ustrojodawcza	116
9. Funkcja ustawodawcza	117
9.1. Przygotowanie projektu i inicjatywa ustawodawcza	118
9.2. Prace w Sejmie nad projektem ustawy	119
9.3. Prace w Senacie nad ustawami uchwalonymi przez Sejm	121
9.4. Postępowanie w Sejmie w sprawie propozycji Senatu	121
9.5. Przekazanie ustawy Prezydentowi	122
9.6. Rozpatrzenie przez Sejm weta prezydenckiego	123
9.7. Usunięcie niezgodności ustawy z Konstytucją	123
9.8. Podpisanie ustawy i zarządzenie jej ogłoszenia	124
10. Szczególne procedury ustawodawcze	124
11. Określanie zasadniczych kierunków polityki państwa	126
12. Funkcja kreacyjna	128
13. Funkcja kontrolna	129
14. Zgromadzenie Narodowe	132
Rozdział dziewiąty	
Prezydent Rzeczypospolitej Polskiej	134
1. Pozycja ustrojowa	134
2. Tryb wyboru i kadencja	136
3. Kompetencje	138
3.1. Uprawnienia w zakresie spraw zagranicznych	139
3.2. Uprawnienia określające związki z parlamentem	140
3.3. Uprawnienia określające związki z rządem	141
3.4. Uprawnienia określające związki z władzą sądowniczą	142
3.5. Wydawanie aktów prawnych	142
3.6. Uprawnienia w zakresie obronności i bezpieczeństwa państwa	143
3.7. Pozostałe uprawnienia	144
4. Aparat pomocniczy	145
Rozdział dziesiąty	
Rada Ministrów	146
1. Charakter Rady Ministrów	146

2. Skład i struktura Rady Ministrów	148
3. Powołanie Rady Ministrów	150
4. Kompetencje Rady Ministrów	154
5. Odpowiedzialność Rady Ministrów i jej członków	156
Rozdział jedenasty	
Wymiar sprawiedliwości	158
1. Władza sądownicza	158
2. Rodzaje i struktura sądów	158
2.1. Sądy powszechne	159
2.2. Sąd Najwyższy	160
2.3. Sądy administracyjne	161
2.4. Sądy wojskowe	163
3. Niezależność sądów i niezawisłość sędziowska	163
4. Krajowa Rada Sądownictwa	166
Rozdział dwunasty	
Trybunał Konstytucyjny	168
1. Geneza Trybunału Konstytucyjnego w Polsce	168
2. Skład Trybunału Konstytucyjnego i status prawny sędziego	169
3. Organizacja wewnętrzna Trybunału Konstytucyjnego	170
4. Kompetencje Trybunału Konstytucyjnego	172
5. Kontrola norm (funkcja orzecznicza)	173
6. Orzekanie w sprawach skarg konstytucyjnych	178
7. Skutki prawne orzeczeń Trybunału Konstytucyjnego	180
Rozdział trzynasty	
Trybunał Stanu	182
1. Organizacja	182
2. Podmioty ponoszące odpowiedzialność przed Trybunałem Stanu	183
3. Zakres przedmiotowy odpowiedzialności przed Trybunałem Stanu	183
4. Postępowanie w sprawie pociągnięcia do odpowiedzialności konstytucyjnej	184
Rozdział czternasty	
Najwyższa Izba Kontroli	187
1. Pojęcie kontroli i jej rodzaje	187
2. Pozycja ustrojowo-prawna Najwyższej Izby Kontroli	189
3. Zadania Najwyższej Izby Kontroli	190
4. Struktura organizacyjna	192
5. Postępowanie kontrolne i pokontrolne	194
Rozdział piętnasty	
Krajowa Rada Radiofonii i Telewizji	196
1. Pozycja ustrojowa	196
2. Skład i organizacja	198
3. Zadania i kompetencje	200

Rozdział szesnasty	
Rzecznik Praw Obywatelskich	202
1. Pozycja ustrojowa	202
2. Sposób powołania	203
3. Zakres zadań	205
4. Tryb i formy działania	206
Rozdział siedemnasty	
Rzecznik Praw Dziecka	209
1. Pozycja ustrojowa	209
2. Sposób powoływania i kadencja	210
3. Zakres zadań	211
4. Tryb i formy działania	212
5. Aparat pomocniczy	214
Rozdział osiemnasty	
Finanse publiczne	215
Rozdział dziewiętnasty	
Samorząd terytorialny	218
1. Pojęcie samorządu	218
2. Istota samorządu terytorialnego	218
3. Organy samorządu terytorialnego	222
4. Nadzór nad działalnością komunalną	224
Rozdział dwudziesty	
Stany nadzwyczajne w państwie	227
1. Pojęcie stanu nadzwyczajnego	227
2. Stan wojenny	228
3. Stan wyjątkowy	230
4. Stan klęski żywiołowej	231
Rozdział dwudziesty pierwszy	
Polska w Unii Europejskiej	232
1. Droga do członkostwa	232
2. Unia Europejska – zagadnienia instytucjonalne	232
3. Konstytucyjne podstawy członkostwa	235
4. Prawo Unii Europejskiej w Konstytucji	237
5. Polskie organy władzy publicznej a Unia Europejska	238
Wykaz literatury	241